

Sepelvaltimoiden varjoainekuvauksen viivästymiseen vaikuttavat tekijät ST-nousuinfarktissa – retrospektiivinen kohorttitutkimus Pohjois-Suomessa

Mia Aitavaara-Anttila¹, Heini Pernu^{*2}, Tuuli Rumpunen^{*3}, Jani Similä^{*4}, Janne Liisanantti^{1,5}, Timo Kaakinen^{1,5}, Lasse Raatiniemi^{1,4}

¹Kirurgian, Anestesiologian ja tehohoidon tutkimusyksikkö, Anestesiologian tutkimusryhmä, Oulun yliopistollinen sairaala, MRC Oulu, Oulun yliopisto, Oulu, ²Jokilaakson pelastuslaitos, Ylivieska, ³Oulu-Koillismaan pelastuslaitos, Oulu, ⁴Ensihoitokeskus, Oulu University Hospital, Oulu, ⁵Anestesiologian ja tehohoidon yksikkö, Oulun yliopistollinen sairaala, Oulu, *Yhtä suuri osuus

TUTKIMUKSEN TARKOITUS. Rintakipu on yleinen ensihoidon tehtävä (11–16,4 %), mutta vain noin kymmenessä prosentissa on kyse akuutista sydäninfarktista^{1,2}. Akuutissa sydäninfarktissa viive hoitoon pääsyssä on yhdistetty sydämen vajaatoimintaan³ sekä kuolleisuuteen.¹ Tämän tutkimuksen tarkoitus oli selvittää Pohjois-Suomessa hoidettujen ST-nousuinfarktipotilaiden mahdolliset viiveet ensihoidosta varjoainekuvaukseen sekä tunnistaa viiveeseen vaikuttavat tekijät.

AINEISTO JA MENETELMÄT. Aineisto koostuu Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueella vuosina 2014–2016 ensihoidossa todetuista ST-nousuinfarktipotilaista, joille on tehty varjoainekuvauksia 24 tuntia sairaalaan tulosta. Hoito määritellään viivästyneeksi, mikäli aika ensikon-taktista varjoainekuvaukseen on yli 120 minuuttia. Analyysin tavoitteena on tunnistaa sekä potilaskohtaisia että hoitoon liittyviä tekijöitä, jotka vaikuttavat varjoainekuvauksen viivästymiseen

TULOKSET. Potilaista 231 (70 %) pääsi varjoainekuvaukseen alle 120 minuutissa. Logistisessa regressioanalyysissä merkitseviä viiveeseen vaikuttavia tekijöitä olivat rintakivuttomuus, hengenahdistus oireena, hoitoprotokollan noudattamatta jättäminen, hoidon aloitus terveyskeskuksessa sekä etäisyys sairaalasta yli 100 km.

JOHTOPÄÄTÖKSET. Löysimme useita potilaaseen sekä ensihoitoon liittyviä tekijöitä, jotka ovat yhteydessä sepelvaltimoiden varjoainekuvauksen viivästymiseen. ■

	OR (95 % CI)	p-arvo
Rintakivuttomuus	2,46 (1,18–5,13)	0,016
Hengenahdistus oireena	3,11 (1,54–6,28)	0,002
Hoitoprotokollan noudattamatta jättäminen	2,41 (0,99–5,80)	0,050
Hoidon aloitus tk:ssa	3,64 (1,39–9,48)	0,008
Ikä	1,01 (0,98–1,04)	0,469
Sukupuoli	1,06 (0,53–2,11)	0,875
Välimatka sairaalaan > 100 km	11,87 (6,14–22,93)	< 0,001

Taulukko 1. Monimuuttujamalli.

Viitteet

1. Pedersen CK et al; Chest pain in the ambulance; prevalence, causes and outcome - a retrospective cohort study. Scand J Trauma Resusc Emerg Med. 2019 Aug 29;27(1):84.
2. Moller TP et al: Why and when citizens call for emergency help: an observational study of 211,193 medical emergency calls. Scand J Trauma Resusc Emerg Med. 2015 Nov 4;23:88.
3. Zurowska-Wolak M. et al; The effects of prehospital system delays on the treatment efficacy of STEMI patients. Scand J Trauma Resusc Emerg Med. 2019 Apr 8;27(1):39.